

Agrilus planipennis (Fairmaire)
Ošu smaragdzaļā krāšņvabole
Insecta : Coleoptera : Buprestidae

Saimniekaugi

Galvenie saimniekaugi ir oši (*Fraxinus* spp.), tai skaitā *Fraxinus excelsior*. Var būt sastopams arī uz valriekstiem (*Juglans mandshurica*), pterokārijām (*Pterocarya rhoifolia*), gobām un vīksnām (*Ulmus davidiana*, *U. propinqua*).

Geogrāfiskā izplatība

A. planipennis dabiskais areāls ir **Ķīna, Japāna, Korejas pussala, Mongolija, Taivāna, Krievijas** tālie austrumi. Ir ieviesies **ASV** un **Kanādā**, kā arī **Krievijas** rietumu daļā.

Simptomi

Kāpuri bojā koka stumbru, veidojot ejas zem mizas un koksni. Ejās pildās ar skaidām un ekskrementiem. Uz mizas, virs kāpuru ejām, parādās 5 - 10 cm garas plaisas. Invadētiem kokiem dzeltē un priekšlaicīgi nobirst lapas, nokalst zari, vietām nobirst miza. Koks iet bojā pēc 1 – 2 gadiem. Uz stumbra un zariem redzamas nelielas (3 – 4 mm) “D” formas izskrejas.

Bioloģija un morfoloģija

Imago dzīvo 3 - 6 nedēļas. Lido no maija vidus līdz jūlijam karstās un saulainās dienās. Barojas ar saimniekaugu lapām. Mātīte dēj olas spraugās un plaisās stumbra mizā.

Olas tiek dētas pa vienai un dzīves laikā mātīte izdēj 50 – 90 olas. Embrionālā attīstība ilgst 7 - 10 dienas. Izšķīlušies kāpuri grauž plakanas, līkumotas ejas zem mizas, vēlāk koksni. Pēdējā attīstības stadijā kāpuri izveido kūniņas gultni, kurā tie pārziemo. Šajā brīdī kāpurs ir ap 30 mm garš, viegli saplacināts. Iekūņojas pavasarī. Kūniņas attīstās trīs nedēļas. Izšķīlušies imago paliek zem koka mizas 1 - 2 nedēļas, pēc tam izlido. Imago ir līdz 14 mm garš un ap 3 mm plats. Mugurpuse metāliski zilganzaļa. Vēderpuse purpursarkana.

Izplatīšanās veidi

Imago dabā veic pārlidojumus līdz 1 km. Lielos attālumos iespējama izplatīšanās ar saimniekaugu stādāmo materiālu un dažāda veida kokmateriālu (iepakojamo materiālu, zāģskaidām, malku) ar mizu.

Paraugu noņemšana un pārbaudes laiks

Agrilus planipennis iespējams konstatēt ievācot invadētu kokmateriālu ar vaboli visās tās attīstības stadijās. Paraugus ievāc saimniekaugu veģetācijas periodā.

Agrilus planipennis imago uz oša lapas (Foto: L. Bauer, USDA Forest Service Northern Research Station, Bugwood.org.)

A. planipennis kāpuru bojājumi (Foto: E. Czerwinski)

Agrilus planipennis kāpurs pēdējā attīstības stadijā (Foto: D. Cappaert, Maybury State Park, Michigan, USA, Bugwood.org.)

Agrilus planipennis "D" formas izskrejas (Foto: D. Herms, The Ohio State University, USA)